

Hoekje van de Tema Tieker (50)

Een van de basiselementen voor een goede ontwikkeling van een thematische tentoonstellingsverzameling is het tonen van geschikte poststukken zowel vanuit filatelistisch als postaal oogpunt. Daarom is een nauwkeurige controle van het geselecteerde materiaal vanuit dit oogpunt zeer noodzakelijk. Een veelvoorkomend struikelblok is de kennis van de tarieven op de brieven die we gaan opnemen in onze verzameling. Tarieven? Oei ...

Reeds jaren ligt een zeer interessant document 'Postale tarieven in de thematische filatelie' van de hand van Paolo Guglielminetti (Italiaans internationaal jurylid, voorzitter van onze Italiaanse zustervereniging CIFT) op mijn bureau om dit eens in een artikelenreeks te gieten, gezien er een uitgebreid verhaal te vertellen valt over dit bijzonder onderwerp. Laten we hopen dat de volgende artikels die in dit hoekje zullen verschijnen u evenveel als T.T. kunnen bekoren.

Als thematische verzamelaar zijn we meestal gefocust op de afbeeldingen en teksten die met ons thema te maken hebben. Dat we brieven en afstempelingen gebruiken en dat daarachter een tarief verscholen zit is zelden onze eerste bekommernis. Later bij het verbeteren van onze verzameling zien we dat het tarief soms dubieus is en merken we dat we leergeld betalen. Met andere woorden dat het geen echt gelopen stuk is of puur vanuit 'verzamelaar gedreven' motieven.

De richtlijnen die bij de speciale voorschriften van het FIP voor de evaluatie van thematische tentoonstellingen (nieuwe - SREV) zijn toegevoegd, bevatten een gedetailleerde lijst van de criteria voor de selectie van het geschikt materiaal. (Artikel 3.3 "kwalificering van filatelistisch materiaal"):

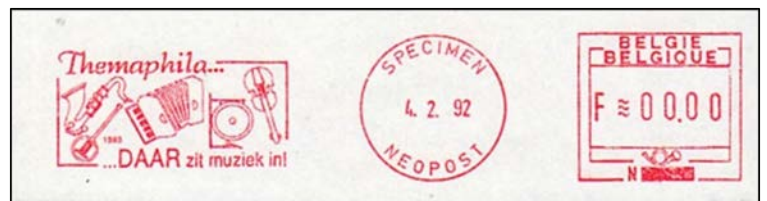
Bij het selecteren van gekwalificeerd materiaal voor de tentoonstelling moet de voorkeur en het grootste belang worden gegeven aan:

[...]

- *Echte poststukken met correcte frankering en relevante thematische afstempelingen, in tegenstelling tot gelegenheidsafstempelingen, die vaak te weinig gefrankeerd werden, of nog erger, afstempelingen op postzegelloze enveloppen ("blanco afstempelingen") tenzij door een gratis portvoorrecht;*

[...]

- *Correcte frankeringen, in plaats van overfrankeringen om filatelistische redenen (bijv. complete postzegelreeksen);*
- *frankeermachinestempels met de juiste frankering, in tegenstelling tot gratis annuleringen (bijv. "000"), tenzij de laatste een "specimen" is of een gerechtvaardigde postale reden heeft.*

Voorbeeld van '000'-frankering bij gratis annulering (links) en specimen (rechts)

Uitzonderingen mogen getoond worden als ze zeer goed postaal worden gerechtvaardigd. Dat is om alle gevallen in te dekken. Er zijn natuurlijk uitzonderingen (zeer zeldzame afstempelingen kunnen bijvoorbeeld zelfs worden tentoongesteld op documenten zonder correct tarief), maar later in het proces van het verbeteren van zijn tentoonstellingsverzameling zal de tentoonsteller meer en meer rekening houden met deze gevallen en geleidelijk de voorkeur geven aan poststukken met correcte frankering. Het spreekt voor zich dat deze evolutie vereist dat de exposant over de basiselementen beschikt om de exacte tarieven te analyseren en te bepalen.

Deze behoefte vloeit voort uit een van de basisprincipes van de SREV, waarbij onder de evaluatie-elementen "Filatelistische kennis" (Art. 4.2.2) wordt vermeld;

- geschiktheid van postale stukken.

De SREV vermeldt onder deze elementen ook ...

- geschiktheid en juistheid van de filatelistische tekst, indien nodig.

Wat het "tarieven"-aspect betreft, zijn postale notities belangrijk en "noodzakelijk" in verschillende gevallen, zoals:

- wanneer het posttarief op zich een thematisch element is (bijvoorbeeld verlaagde of gratis tarieven voor specifieke categorieën afzenders of geadresseerden als gevolg van de positie, de omstandigheden of de status van een van de partijen die een belangrijke thematische betekenis hebben, of in het geval van toeslagen voor het gebruik van bepaalde postvervoermiddelen of -routes met een thematisch belang).
- wanneer het document overgefrankeerd kan lijken en niet echt postaal gelopen (bijvoorbeeld gefrankeerd met veel zegels van dezelfde set of een groot veelvoud van dezelfde zegel, afgezien van de multifrankeringen die wel mooi en nuttig voor je verzameling kunnen zijn), zodat de beschrijving van de postale tarieven passend lijkt om de juiste hechting aan de criteria die door de bovenstaande genoemde richtlijnen zijn vastgesteld (of zelfs om de echtheid van zeldzame of belangrijke documenten aan te tonen).
- wanneer de envelop een vrij complexe frankering vertoont (bv. als gevolg van bijkomende postdiensten) en daarom uitleg verdient om het stuk te verfraaien en de filatelistische kennis van de tentoonsteller te demonstreren.

Bijna complete serie, zonder de 4 pts en 10 pts. San Cugat Del Valles (Barcelona) naar Mannheim (Duitsland). Prachtige en niet zo eenvoudige brief die circuleerde in 1937 met de Montserrat-serie waarbij twee sleutelwaarden ontbreken. Tarief moeilijk te achterhalen maar 3ptas en 23 cents lijkt onwaarschijnlijk correct.

Deze aspecten verklaren de groeiende interesse van de thematische verzamelaars om postale frankeringen te verklaren. Tegelijkertijd is er veel discussie over welke stukken eigenlijk een volledige beschrijving van de tarieven behoeven. Welk "gewicht" hebben deze tariefbesprekingen in je verzameling bij de beoordelingen van de juryleden. Nog een grotere vraag is hoe deze basisinformatie verzameld moet worden die nodig is voor de analyse van de posttarieven. Dit laatste is vooral een grote uitdaging voor de thematische exposant om deze gegevens te achterhalen voor zijn tentoongestelde items uit verschillende landen en periodes. De zoektocht naar een grote verscheidenheid aan bronnen, die wel ergens beschikbaar zijn! Maar waar vind je ze?

Dit artikel is bedoeld als ondersteuning bij zowel de selectie als de voorselectie van het materiaal in hun tentoonstellingen.

Meer dan 25 jaar geleden werd het handboek "*The Philatelic Elements in Thematic Exhibits*" van Michele Picardi gepubliceerd; het is een mijlpaal voor de meeste hedendaagse thematische tentoonstellers. In dat basiswerk documenteerde en beschreef hij verschillende poststukken, waarbij hij de juiste tarieven uitlegde voor de (aangetekende) brieven. Maar hoewel er hele goede voorbeelden van correcte tarieven werden getoond, die ook vanuit thematisch oogpunt zeer valide waren, uitte hij toch enige scepsis over de mogelijkheid en de noodzaak om al die frankering van de brieven te analyseren en te beschrijven. Hij vroeg zich af: "Hoe kan je dit allemaal weten en hoe kun je al deze talloze variaties onthouden? Dat is onmogelijk en het is zeer moeilijk! Het is gewoonweg onmogelijk als we het onderzoek uitbreiden van ons eigen land naar de hele wereld, met de vele tariefwijzigingen door de jaren heen", en daar bovenop de moeilijkheid voor juryleden om de tarieven te kennen en ze vervolgens te kunnen verifiëren tijdens het jureren.

Voorbeeld van tariefbespreking uit verzameling 'wiskunde' van Joachim Maas

Uiteraard wanneer de inzendingen voor een thematische competitieve op voorhand mogen ingestuurd worden (zoals bijvoorbeeld in Italië de gangbare regel is) dan kan een jury dit wel zoveel als mogelijk nakijken en beoordelen. Want vandaag bestaan er vele websites waar je deze info kan vinden. Maar u merkt het correct op, niet allemaal gecentraliseerd of in een standaard opzoeksysteem. Er dient nog wel gezocht en bestudeerd te worden. Het mooie van de hobby, hé!

Hetzelfde geldt vooral ook voor de tentoonstellers, die nu veel meer mogelijkheden hebben die in het verleden ondenkbaar waren. Er zijn veel websites om deze gegevens te verwerven en, indien nodig, zelfs te vermelden in de 'filatelistische kennis'-tekst bij het item.

Thematische filatelie is in de eerste plaats FILATELIE. Dus waarom niet elk postaal item onderwerpen aan een grondige filatelistische, lees postale, analyse? Het is vanuit postaal oogpunt geen dogmatisch idee van de juryleden om zoveel mogelijk van de getoonde items die bijzonder relevant zijn voor je verzameling met een juiste beschrijving te tonen. Het is ook leerzaam voor bezoekers die onze tentoongestelde stukken komen bekijken. Ja, er zijn bezoekers die duidelijk graag meer willen begrijpen over de meest ongebruikelijke documenten die wij presenteren. Wanneer de gevonden informatie ook enige thematische context toont, zoals: een speciaal tarief of gratis frankering, alleen toegekend aan bepaalde entiteiten, bewijzen zij hun bijzondere relevantie of officiële status in bepaalde historische tijdsfasen.

Eigenlijk helpt een gedetailleerd onderzoek van de posttarieven ons om de stukken die we kopen beter te selecteren, zodat ze beter aansluiten bij onze verzameling en waarschijnlijk een hogere waarde zullen krijgen bij latere verkoop, mocht dit nodig zijn. Een poststuk dat correct is gefrankeerd en door het postsysteem is gereisd, heeft een veel hogere 'marktwaarde' in vergelijking met een mooie overgefrankeerde envelop die waarschijnlijk nooit is gepost of een hand van een postbeambte heeft gezien. Laten we daar ook maar goed rekening mee houden bij onze beslissing om iets aan te schaffen voor onze verzameling.

Internet networks represents an insecure channel for exchanging information therefore Internet security is most wanted and checking transferred data will ensure the integrity.

Cover sent as PD from Christiania, Norway on 04.04.1874 to St-Brieuc, France and arrived on 09.07.1874. 4 different values: 1 sk (green), 2 sk (blue), 4 sk (brown) en 8 sk (red); total fee 15sk according to treaty 31.10.1867 till 31.10.1974 between France, Norway and Sweden. representing algorithm of Hamming code the bit positions that are a power of 2; $2^0=1$, $2^1=2$, $2^2=4$ and $2^3=8$.

One of the most used algorithms is the algorithm of Hamming code. It is simply the use of extra parity bits to allow the identification of an error and even repair it. The bit positions that are a power of 2 are marked as parity bits (1, 2, 4, 8, etc). Each data bit is included in a unique set of parity bits, as determined its bit position in binary form.

Voorbeeld van tariefbespreking uit verzameling 'computers' van Johann Vandenhaute

De beschrijving van normale tarieven is niet nodig (bijv. in het geval van gewone brieven of prentbriefkaarten), evenals de introductie van een filatelistische beschrijving van elk stuk in de tentoonstelling, zoals bijv. een illustratief postwaardestuk. In een geavanceerde tentoonstelling zijn er meestal niet meer dan 5 of 6 items per kader die een beschrijving van het posttarief waard zijn. Door een beetje 'gezond verstand' te gebruiken, wordt wat op het eerste gezicht een moeilijkheid lijkt voor de exposant, in plaats daarvan een leuke uitdaging, die te maken heeft met het voortdurende onderzoek die onze hobby vereist.

In feite is dit de normale aanpak van een thematische verzamelaar gecombineerd met bijkomende positieve feit; waarde toevoegen aan de tentoongestelde items en het oordeel door zowel juryleden als bezoekers te vergemakkelijken, zoals reeds vermeld.

In het volgende nummer gaan we het concept van posttarieven en de (vele) elementen die hun veranderingen kunnen veroorzaken behandelen, aangevuld met enkele voorbeelden. In een daarop volgend nummer gaan we zeker de richtlijnen over "wanneer" en "hoe" het de moeite waard is om posttarieven te beschrijven in een thematische tentoonstelling in detail bespreken. En tenslotte wil ik een poging doen om de beschikbare informatiebronnen (boeken en internet) om deze gegevens te vinden voor de verschillende perioden en landen. Het wordt een uitdagende reeks over posttarieven in de thematische filatelie.

...wordt vervolgd

Bron: Postal rates in Thematic Philately (Paolo Guglielminetti)

Johann Vandenhaute